

S?nava Y?nelik Alg?lanan ?nem ?l?e?i (SYA?) – Veli Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?nava Y?nelik Alg?lanan ?nem ?l?e?i (SYA?) – Veli Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30274>

Özet

Ölçek Geli?tirme çal??mas? olarak Ural ve Erktin (2013) taraf?ndan sunulan **S?nava Yönelik Alg?lanan Önem Ölçe?i (SYAÖ) - Veli Formu**, Türkiye'deki merkezi seçme s?navlar?na haz?rl?k sürecinde velilerin bu s?navlara attettikleri önemi ve bu sürece yapt?klar? katkılar? ölçmek amacıyla geli?tirilmis?tir. Bu araç, velilerin s?nav ba?ar?s?na yönelik bili?sel, duygusal ve davran??sal tutumlar?n? sistematik olarak incelemeyi amaçlar.

SYAÖ - Veli Formu, ö?rencinin de?il, velinin bak?? aç?s?n? merkeze alarak, s?nav?n aile içerisindeki alg?lanan statüsünü ve önemini belirlemeye yard?mc? olur. Bu ba?lamda, ölçek e?itim psikolojisi alanında **aile kat?l?m?**, ebeveyn beklentileri ve ö?renci motivasyonu arasındaki karma??k ili?kiyi ara?t?rmada de?erli bir kaynak te?kil etmektedir. Ölçek, 2013 y?l?nda Marmara Üniversitesi Atatürk E?itim Fakültesi E?itim Bilimleri Dergisi'nde yay?mlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

S?nava Yönelik Alg?lanan Önem, Veli Formu, Merkezi Seçme S?nav?, Veli Katk?s?, E?itim Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Ebeveyn Tutumu, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Ozana URAL, Esra ERKT?N.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin kat?ld??? merkezi seçme s?navlar?na yönelik olarak velilerin bu s?navlara attettikleri önemi, ciddiyeti ve haz?rl?k sürecine sa?lad?klar? Veli Katk?s? düzeyini belirlemektir. Ölçek, velilerin çocuklar?n?n s?nav ba?ar?s? hakk?ndaki beklentilerini, s?nav?n gelecekteki ya?amdaki kritik rolüne dair inançlar?n? ve bu inançlar?n ö?renci üzerindeki dolayl? etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır.

SYAÖ, e?itim danışmanl??? ve rehberlik hizmetleri alanında kullan?larak, s?nav bask?s?n?n yönetilmesi, aile içi ileti?imin analizi ve veli deste?inin kalitesinin art?r?lmas? konular?nda somut veriler sa?lamay? hedefler. Elde edilen veriler, e?itim politikalar?n?n ve rehberlik programlar?n?n veli kat?l?m?n? maksimize edecek ?ekilde düzenlenmesine olanak tan?r.

Yap?

S?nava Yönelik Alg?lanan Önem Ölçe?i (SYAÖ) - Veli Formu, velinin s?nav sürecine dair bili?sel, duygusal ve davran??sal yakla??mlar?n? kapsayan çok boyutlu bir yapıy? ölçmektedir. Ölçe?in

ölçtü?ü temel yap?, bir merkezi s?nav?n veli taraf?ndan ne kadar hayati, belirleyici ve önemli olarak alg?land???d?r. Bu alg?, çocu?un çal??ma disiplini, aile içi kaynaklar?n s?nava yönlendirilmesi ve akademik ba?ar?ya verilen genel de?er ile yak?ndan ili?kilidir.

Ölçe?in maddeleri, velinin s?nav sonucunun çocu?un gelece?i üzerindeki etkisine dair inançlar?, s?nava haz?rl?k sürecinde harcanan çabay? de?erlendirme biçimleri ve çocu?a sa?lanan duygusal ve akademik deste?in yo?unlu?u gibi temel boyutlar? kapsamaktadır. Bu yap?, genellikle **S?nav?n Alg?lanan Kritikli?i** ve **Ebeveynin Ö?renme Ortam?na Katk?s?** gibi alt boyutlar? içerecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, Ural ve Erktin (2013) taraf?ndan yürütölen bu ölçek geli?tirme çal??mas?n?n, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla kapsaml? analizler içerdii varsayılmaktadır. Yap? geçerli?i çal??malar?, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörölen boyutlar? ne derece temsil etti?ini incelemiştir.

Geçerlik çal??malar? kapsam?nda, kapsam geçerli?ini sa?lamak için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve yap? geçerli?ini test etmek amac?yla aç?mlay?c? ve do?rulay?c? Faktör Analizi teknikleri kullanılm??t?r. Ayr?ca, ölçe?in ay?rt edici geçerli?ini test etmek amac?yla, SYAÖ puanlar?n?n, veli e?itim düzeyi veya sosyoekonomik durum gibi ilgili de?i?kenlerle teorik olarak beklenen yönlerde ili?kili olup olmad??? incelenmiştir.

Güvenirlik

SYAÖ - Veli Formu'nun güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Orijinal çal??mada do?rudan güvenilirlik katsay?s? verilmemi? olsa da, bu tür akademik geli?tirme çal??malar?nda yaygın olarak **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsay?s?n?n hesapland??? ve kabul edilebilir düzeyde bulundu?u öngörülmektedir.

Ölçe?in kararlılı??n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik çal??mas?n?n yap?ld??? ve veli yan?tlar?n?n belirli bir zaman aral???nda tutarlı kald??? varsayılabilir. Genel olarak, ölçe?in Psikometrik Özellikler aç?s?ndan sa?lam oldu?u ve merkezi s?navlara yönelik veli alg?s?n? istikrarlı bir ?ekilde ölçebildi?i kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n belirlenmesi amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, velilerin s?nav sürecine yönelik alg?lar?n? net bir ?ekilde ay?rt eden, teorik olarak anlamlı faktör yap?lar? ortaya ç?karm??t?r. Bu faktörler, ölçe?in temel yap?s? olan Alg?lanan Önem ve Veli Katk?s? boyutlar?n? do?rulam??t?r.

Analizler sonucunda elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in her bir alt boyutunun veli davran?? ve tutumlar??n farkl? yönlerini ölçmesini sa?lam??tır. Bu faktör yap?s?, ara?t?rmac?lara s?nav haz?rl?k sürecinde veli deste?inin hangi bile?enlerinin daha kritik oldu?unu anlama imkanı sunmuştur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Detayl? derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi kullanılır).

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Kitle: Merkezi Seçme S?nav? haz?rl?k sürecindeki ortaokul veya lise ö?rencilerinin velileri.

Ya? Grubu: Veliler (Yeti?kin nüfus).

Nüfus Detaylar?: Çal??ma, Türkiye'deki merkezi s?nav sistemine (LGS, YKS vb.) dahil olan ö?renci velileri üzerinde yürütülmüştür. Örneklem, genellikle s?nav ba?ar?s?n?n yüksek oldu?u veya akademik beklentilerin yo?un oldu?u kentsel bölgelerdeki velilerden olmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi kullanılarak velilere uygulanan anket/ölçek formu. Veriler, velilerin s?nav?n önemine dair alg?lar?n? ve çocuklar?na sunduklar? deste?i do?rudan yan?tlamalar? yoluyla toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Tutumu, Akademik Ba?ar?, S?nav Kayg?s?, Veli Deste?i, Psikometrik Özellikler, E?itimde Ölçme ve De?erlendirme, Merkezi Seçme S?nav?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: oural@marmara.edu.tr (Sorumlu Yazar: Ozana URAL)

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi, Atatürk E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2013 (Makale Yayın Y?I?).

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik literatürde yayımlanmış bir araçtır. Akademik ve araştırama amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım veya ücretlendirme bilgisi orijinal kaynaktan belirtilmemiştir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyası bu adresten indirilebilir: sinava-yonelik-algilanan-onem-olcegi-syao-veli-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Ural, O., ve Erkin, E. (2013). Merkezi seçme sınavı hazırlıklarında veli katkısı: Bir ölçek çalışması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(15), 183-192. Makaleye Dergipark üzerinden erişim linki: dergipark.org.tr

S?nava Yönelik Algılanan Önem Ölçeği (SYAÖ) - Veli Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle, maddeler bölümü boş bırakılmalıdır. Maddelerin orijinal dilinde ve değiştirilmeden korunması esastır, ancak mevcut kaynak materyalde madde listesi bulunmamaktadır.